

UiO : Universitetsbiblioteket

Kurs i litteratursøk

Psykologi vår 2022 - Zoom

Glenn Karlsen Bjerkenes
Fagansvarlig for psykologi
HumSam-biblioteket

Dette skal vi lære i dag

- Planlegge et litteratursøk
- Lage en “søkestreng”
- Å bruke databaser
- Hvordan få tilgang til fulltekst
- Kildekritikk
- Litt om EndNote

Eksempeloppgave

Forskning

Legepraksis øker risikoen for selvmord

Pasienter som har forsøkt å ta livet sitt med medikamenter, får utskrevet mer medikamenter etter selvmordsforsøket, ikke mindre.

Skritt 1: Inndeling av aspekter

Før du kan sette i gang med søket ditt, må du finne ut hvilke deler oppgaven din består av. Problemstillingen skal deles inn i aspekter, som sammen utgjør kunnskapsgrunnlaget til oppgaven.

Vi deler opp problemstillingen vår i «aspekter», eller undergrupper, byggeklosser, elementer.

Eksempel på aspekter

«Får pasienter som har forsøkt å ta livet sitt med medikamenter utskrevet mer eller mindre medikamenter etter forsøket?»

Selvmordsforsøk

Legemidler

Overdose

Resept

Ordnett.no

- UiO har tilgang til en rekke ordbøker
- Nyttig for å finne synonymer og oversettelser til søkeord

Søketeknikker - Frasesøk

Hvis du søker på et uttrykk som består av flere ord, så bør du søke på «frasen». Ved å bruke anførselstegn rundt uttrykket/frasen unngår du at databasen gir deg treff på ordene på ulike steder i sammendraget.

Eks: «drug therapy», «suicide attempt»

Kjernebegrep i tema/ forskningsspørsmål					
S					
Y					
N					
O					
N					
Y					
M					
E					
R					
NYANSERINGER					
ENGELSKE BEGREP					

Finn søkeord

Selvmordsforsøk	Legemidler	Overdose	Resept
«Suicide attempt»	Drug	Overdose	Prescription
«Suicide attempts»	Drugs	Overdosing	Prescriptions
Suicidal	«Antidepressant drugs»	Overdoses	Prescribing
«Attempted suicide»	«Drug therapy»	Self-poisoning	
«Attempted suicides»	Medication	«drug abuse»	
	Medications		

Søketeknikker - Trunkering

Trunkering, fra engelsk *trunk* – stamme, er å søke på alle ulike endelser av et ord. Som regel er trunkeringstegnet stjerne * . Et søk på *suicid** vil gi treff på *suicide*, *suicides*, *suicidal*, *suicidic* etc.

Tips: Prøv trunkeringssøket på Ordnett.no om du er i tvil om du får med irrelevante treff. Eks: *prescri**

Les mer/repeter

Sokogskriv.no

Bruke trunkeringstegnet

Selvmordsforsøk	Legemidler	Overdose	Resept
«Suicide attempt»	Drug	Overdose ^e	Prescription
«Suicide attempts ^s »	Drugs ^s	Overdos ^{ing}	Prescriptions ^s
Suicidal	«Antidepressant drugs»	Overdoses ^s	Prescribing
«Attempted suicide»	«Drug therapy»	Self-poisoning	
«Attempted suicide ^s »	Medication	«drug abuse»	
	Medications ^s		

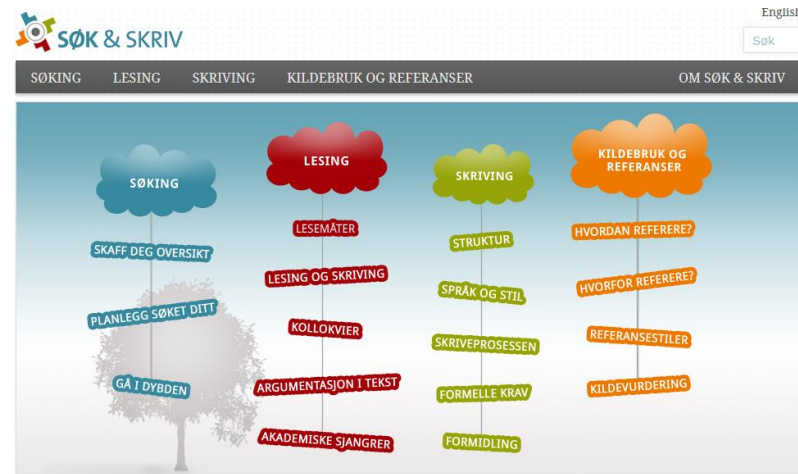
Bruke trunkeringstegnet

Selvmordsforsøk	Legemidler	Overdose	Resept
«Suicide attempt*»	Drug*	Overdos*	Prescription*
Suicidal	Medication*	Self-poisoning	Prescribing
«Attempted suicide*»		«drug abuse»	

Søketeknikker – Boolske operatører (AND, OR, NOT)

Sokogskriv.no

Kombinere med OR – før

Selvmordsforsøk	Legemidler	Overdose	Resept
«Suicide attempt*»	Drug*	Overdos*	Prescription*
Suicidal	Medication*	Self-poisoning	Prescribing
«Attempted suicide*»		«drug abuse»	

Kombinere med OR – etter

Selvmordsforsøk	Legemidler	Overdose	Resept
«Suicide attempt*»	Drug*	Overdos*	Prescription*
OR	OR	OR	OR
Suicidal	Medication*	Self-poisoning	Prescribing
OR		OR	
«Attempted suicide*»		«drug abuse»	

Kombinere med AND - før

Selvmordsforsøk	Legemidler	Overdose	Resept
«Suicide attempt*»	Drug*	Overdos*	Prescription*
OR	OR	OR	OR
Suicidal	Medication*	Self-poisoning	Prescribing
OR		OR	
«Attempted suicide*»		«drug abuse»	

Kombinere med AND - etter

Selvmords forsøk		Legemidler		Overdose		Resept
«Suicide attempt*»		Drug*		Overdos*		Prescription*
OR		OR		OR		OR
Suicidal	AND	Medication*	AND	Self-poisoning	AND	Prescribing
OR				OR		
«Attempted suicide*»				«drug abuse»		

Sette opp en søkestreng

- Bruk parenteser!

(X OR Y) AND (Z OR N)

Vår eksempelstreng:

((«suicide attempt*» OR suicidal OR «attempted suicide*») AND (drug* OR medication*) AND (overdos* OR self-poisoning OR «drug abuse») AND (prescription* OR prescribing))

Utføre søket - Databaser

Fagsiden for psykologi er startstedet for databaser:

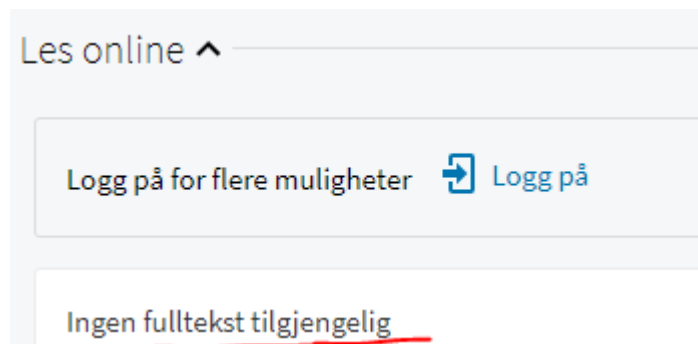

Hvordan få tilgang?

- Se etter lenker i databasene.
  - Google Scholar – for å få lenker til UBs tilganger i databasen må du være påkoblet UiOs nett.
Hjemmefra: view.uio.no – eller søke opp artiklene i Oria.

- PsycINFO:

Ingen fulltekst tilgjengelig i Oria? Logg på for å bestille kopi.

Kildekritikk - film

- <https://www.ub.uio.no/bibliotekene/uhs/uhs/v/eiledningsfilmer/index.html>

Kildekritikk – peer review

- Alle anerkjente fagtidsskrifter og forlag som utgir faglitteratur, har såkalt fagfelleevaluering av manuskripter før de utgis.
- Gjøres av andre fagpersoner – vanligvis to. Disse kommer med anbefalinger om manuskriptet bør publiseres eller ei og til eventuelle endringer som bør gjøres for at manuskripter skal holde en faglig akseptabel standard.

Kildekritikk – Tellekantsystemet, NSD

Tellekantsystemet er en modell som gir institusjonene uttelling for vitenskapelig publisering i autoriserte forlag eller tidsskrift.

Universitets- og høgskolerådet (UHR) definerer hvilke forlag og tidsskrift som er autorisert.

Kildekritikk – Tellekantsystemet, NSD

«For å gi uttelling i tellekantsystemet må forskning publiseres i godkjente vitenskapelige kanaler, det vil si i bøker utgitt på autoriserte forlag eller i autoriserte tidsskrifter. De autoriserte publiseringskanalene deles inn i to nivåer, nivå 1 og nivå 2, hvor hensikten er at de 20 % mest fremtredende og innflytelsesrike publiseringskanalene krediteres som nivå to. Publikasjoner på nivå 2 gir flere publiseringspoeng og dermed større økonomisk uttelling enn nivå 1. Det er [Universitets- og høgskolerådet](#) som godkjenner formidlingskanaler på begge nivå.» (Store Norske Leksikon)

Kildekritikk – Tellekantsystemet, NSD

Det er lurt å sjekke om tidsskriftet er autorisert av UHR om man er i tvil om kilden kan brukes.

Nivå 1 = autorisert.

Nivå 2 = topp 20 % av de autoriserte.

Dette sjekkes i databasen [NSD](#) (lenket til på fagsiden)

Kildekritikk – Impact Factor

Gjennomsnittlig antall ganger artikler fra et gitt tidsskrift er sitert (siste 2 år).

The measure of the frequency with which the "average article" in a journal has been cited in a particular year.

Sjekkes i **Journal Citation Reports** – lenke på fagsiden

Kildekritikk – Impact Factor

Eksempel:

Journal of Personality and Social Psychology sin
Impact Factor 2018: **5,919**

Tidsskriftet har publisert:

103 artikler i 2016.

94 artikler i 2017.

SUM: 197

Siteringer i 2018 til artikler fra *Journal of
Personality and Social Psychology* publisert i:

2016 =687

2017 = 479

SUM: 1166

1166 (siteringer til nyere artikler)

197 (antall nyere artikler) = **5,919**

Akademisk skrivesenter

Skrive og publisere

Referere

Referansestiler, referanseverktøy og informasjon om referering.

Masteroppgaver

Oppgavemaler og informasjon om innlevering av masteroppgaver til DUO.

- [Oppgavemaler](#)
- [Innlevering til DUO](#)

Akademisk skrivesenter

Akademisk skrivesenter tilbyr veiledning til studenter i akademisk skriving og oppgaveskriving.

Avslutningsvis..

- Kontakt meg gjerne – kontaktinfo på fagsiden for psykologi
- Lenke til denne presentasjonen:
<https://www.ub.uio.no/fag/psykologi/kurs/kurs-i-litteratursok-psykologi-v22.pdf>